12.06.2018

Eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Viite Kuuleminen 13.6.2018 klo 11.30

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE SÄTEILYLAIKSI JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Sosiaali- ja terveysministeriö esittää vastineenaan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan toimittamiin sidosryhmien lausuntoihin.

Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan lausunnonantajien esittämät huomiot ovat pääosin sellaisia, että ne voidaan ottaa tarkemmin huomioon Säteilyturvakeskuksen määräyksissä ja ohjeistuksessa. Seuraavista lausunnoista (TEM, LVM, PM, SM, YM, Valvira, TTL, Evira, Trafi, VTT, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri, Aalto-yliopisto, Helsingin yliopisto/Eläinlääketieteellinen tiedekunta, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Röntgenhoitajaliitto ry, Tehy ry, Rakennusteollisuus RT ry, Omakotiliitto, Suomen Hammaslääkäriliitto, Suomen eläinlääkäriliitto, Suomen Radiologiyhdistys r.y., Sähköherkät ry, Juhani Knuuti, Kaivosteollisuus ry) ei täten ministeriön näkemyksen mukaan aiheudu muutostarpeita.

Ministeriö esittää lausuntojen pohjalta lakiin joitain teknisiä täsmennyksiä.

1. OKM:n lausunnon pohjalta ehdotetaan muutettavaksi:

- 44 §:n 3 momenttia seuraavasti:

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 2 momentissa tarkoitetuista tehtävän hoitamista koskevista käytännön **vaatimista** edellytyksistä. Perustelut: yhdenmukaistetaan säännös 2 momentin kanssa

- 47 §:n 2 momenttia seuraavasti:

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ~~soveltuvasta~~ säteilysuojelun osaamisvaatimuksista. Perustelut: 2 momentissa tarkoitetun kelpoisuuden osalta toiminnanharjoittajalla ei ole harkintavaltaa, sen sijaan 1 momentissa kelpoisuus on toiminnanharjoittajan harkinnassa.

2. Suomen Lääkäriliitto ry:n lausunnon pohjalta ehdotetaan muutettavaksi:

- 111 §:n 2 momenttia seuraavasti:

Perustelun laatijan on oltava lääketieteellisestä altistuksesta vastaava lääkäri tai hammaslääkäri ja hänen on kuultava lähetteenantajaa. Perustelun laatimisessa on noudatettava sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimivan terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvoston laatimia tutkimukseen pääsyn kriteerejä**, mikä vaatimus koskee myös yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettuja terveydenhuollon palveluja.** Perustelut: Pelkkä pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa asian toteaminen ei riitä, vaan asiasta tulee säätää eksplisiittisesti pykälässä. Viittaus palveluvalikoimaneuvostoon on välttämätön laissa EU:n säteilyturvallisuusdirektiivin (55 artiklan 2 h kohta) täytäntöönpanemiseksi.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

- 113 §:n otsikkoa seuraavasti: Lähetteen antavan lääkärin ja hammaslääkärin velvollisuudet
- 113 §:n 1 ja 3 momentissa termi ”lähetteen antaja” korvataan termillä ”lähetteen antava lääkäri tai hammaslääkäri”

3. Tullin lausunnon pohjalta ehdotetaan muutettavaksi
- 16 §:n 1 momentti seuraavasti: Tulli valvoo osaltaan säteilylähteiden ja radioaktiivisten jätteiden ja 69 §:ssä tarkoitettujen kulutustavaroiden tuontia ja vientiä sekä radioaktiivisten jätteiden kulkua Suomen alueen kautta. **Lisäksi tulli valvoo osaltaan säteilylähteiden ja radioaktiivisten jätteiden kansainvälisiä kuljetuksia ja kansainvälistä liikennettä.** Perustelut: Lausunnossaan Tulli ehdottaa sen muuttamista kuulumaan seuraavasti:

  ”Tulli valvoo osaltaan säteilylähteiden ja radioaktiivisten aineiden kansainvälisiä kuljetuksia ja kansainvälistä liikennettä.”

  Kuitenkin säteilylain määritelmien mukaan ”radioaktiivinen aine” sisältyy käsitteeseen ”säteilylähde”, joten ”radioaktiivinen aine” olisi Tullin mukaisessa ehdotuksessa tarpeeton toisto, joka tulisi poistaa, jolloin se kuuluisi tosiasiallisesti seuraavasti:

  ”Tulli valvoo osaltaan säteilylähteiden kansainvälisiä kuljetuksia ja kansainvälistä liikennettä.”

  Ehdotuksen perusteeksi Tulli esittää, että sen toimivaltaa ei rajattaisi tuontiin ja vientiin, vaan laajennettaisiin koskemaan kuljetuksia ja liikennettä. Kuitenkin Tullin ehdottama muotoilu tosiasiallisesti rajaisi merkittävässä määrin tuonnin ja viennin valvontaa siitä, mitä hallituksen esityksessä on esitetty.

  Tullin ehdottama laajennus sen toimivaltaan voitaisiin toteuttaa lisäämällä kuljetuksen ja liikenteen valvonta 1 momenttiin, kuitenkaan ottamatta sieltä mitään pois mitään. Siten ehdotetaan, että 1 momenttiin lisättäisiin Tullin ehdotusta mukaillen toinen lause, johon kuitenkin lisättäisiin viittaus radioaktiiviin jätteisiin, joita pitää myös tässä mielessä valvoa.

4. Sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa hallituksen esityksestä poiketen lain 21 §:n 2 momenttia täsmennettäväksi seuraavasti:
   Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, rekisteristä saadaan salassapitosäännösten estämättä luovuttaa työperäistä…”
   Perustelut: Annosrekisterin henkilötietojen salassapidon ja tietojen luovuttamisen suhde julkisuuslakiin täytyy selventää pykälässä, jotta käy selväksi, että tarkoitus on soveltaa lisäksi sitä, mitä julkisuuslaissa säädetään.

5. Sosiaali- ja terveysministeriö ehdottaa hallituksen esityksestä poiketen lain 41 §:n 2 momenttia täsmennettäväksi seuraavasti:
   Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään [**uusi numeroitu rakenne**]**:**
   1) henkilö, jolla on oikeus harjoittaa röntgenhoitajan ammattia terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettuna laillistettuna ammattihenkilönä, saa toimia säteilyturvallisuusvastaavana terveydenhuoltolaissa (1326/2010) tarkoitetun perusterveydenhuollon ja yksityisestä terveydenhuollosta annetussa laissa (152/1990) tarkoitetun palvelujen tuottajan muussa natiiviröntgentoiminnassa kuin tietokonetomografiatoiminnassa **sekä eläinröntgentoiminnassa [yhdistetty kaksi lausetta]**;

2) **terveydenhuollon säteilylaitteiden ja -lähteiden asennus-, huolto- ja korjaustoiminnassa säteilyturvallisuusvastaavana saa toimia henkilö, jolla on soveltuva korkeakoulututkinto [uusi lisäys ja tähän alla perustelut]**.

Perustelut: Terveydenhuollon säteilylaitteiden ja -lähteiden asennus-, huolto- ja korjaustoiminnassa on nykyisin vaadittu säteilyturvallisuudesta vastaavaksi johtajaksi henkilö, joka on suorittanut kyseisen pätevyysalan vastaavan johtajan kuulustelun. Vastaavista johtajista vain yksittäiset henkilöt ovat ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneita ja tyypillisesti henkilöllä on muu korkeakoulututkinto kuten insinöörin tutkinto.

Säteilylainsäädännön kokonaisuudistuksessa säteilysuojelukoulutusta koskeva alatyöryhmä linjasi, että terveydenhuollon säteilylaitteiden ja –lähteiden asennus-, huolto- ja korjaustoiminnassa säteilyturvallisuusvastaavana saisi toimia henkilö, jolla on soveltuva korkeakoulututkinto. Tämä on huomioitu sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen valmistelussa, jonka mukaan mainitussa toiminnassa riittäisi korkeakoulututkinto. Tästä syystä lakiin olisi täsmennettävä poikkeus pääsäännöstä, jonka mukaan tarvitaan ylempi korkeakoulututkinto säteilyturvallisuusvastaavana toimimiseen, jotta ehdotetun lain ja asetuksen välillä ei olisi ristiriitaa.

LIITTEET STM:n kommentit valiokuntaneuvos Maiju Tuomisen muistioon